

Ameliyata hazır mısınız? (Ya baki entel baki)

Bu Lem'a'ya bir derece his ve zevk karışmış. His ve zevkin coşkunculukları ise aklın düsturlarını, fikrin mizanlarını çok dinlemediklerinden ve müraat etmediklerinden bu Üçüncü Lem'a mantık mizanları ile tartılmamalı.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهٗ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

âyetinin mealini ifade eden **يَا بَاقِيَ اَنْتَ الْبَاقِي** [?] **يَا بَاقِيَ اَنْتَ الْبَاقِي** iki cümlesi mühim iki hakikati ifade ediyorlar. Ondandır ki Nakşîlerin rüesasından bir kısım, bu iki cümle ile kendilerine bir hatme-i mahsus yapıp muhtasar bir hatme-i Nakşiye hükmünde tutuyorlar. Madem o azîm âyetin mealini bu iki cümle ifade ediyor. Biz bu iki cümlenin ifade ettiği iki hakikat-i mühimmenin birkaç nüktelerini beyan edeceğiz.

Birinci Nükte

Birinci defa **يَا بَاقِيَ اَنْتَ الْبَاقِي** bir ameliyat-ı cerrahiye hükmünde kalbi mâsivadan tecrit ediyor, kesiyor. Şöyle ki:

İnsan, mahiyet-i câmiyeti itibarıyla mevcudatın hemen ekserisiyle alâkadardır. Hem insanın mahiyet-i câmiasında hadsiz bir istidad-ı muhabbet dercedilmiştir. Onun için insan da umum mevcudata karşı bir muhabbet besliyor. Koca dünyayı bir hanesi gibi seviyor. Ebedî cennete bahçesi gibi muhabbet ediyor. Halbuki muhabbet ettiği mevcudat durmuyorlar, gidiyorlar. Firaktan daima azap çekiyor. Onun o hadsiz muhabbeti, hadsiz bir manevî azaba medar oluyor. O azabı çekmekte kabahat, kusur ona aittir.

Çünkü kalbindeki hadsiz istidad-ı muhabbet, hadsiz bir cemal-i bâkiye mâlik bir zata tevcih etmek için verilmiş. O insan sû-i istimal ederek o muhabbeti fâni mevcudata sarf ettiği cihetle kusur ediyor; kusurun cezasını, firakın azabıyla çekiyor.

İşte bu kusurdan teberri edip o fâni mahubattan kat'-ı alâka etmek, o mahublar onu terk etmeden evvel o onları terk etmek cihetiyle Mahbub-u Bâki'ye hasr-ı muhabbeti ifade eden

يَا بَاقِيَ اَنْتَ الْبَاقِي olan birinci cümlesi: “Bâki-i Hakiki yalnız sensin. Mâsiva fânidir. Fâni olan elbette bâki bir muhabbete ve ezeli ve ebedî bir aşka ve ebed için yaratılan bir kalbin alâkasına medar olamaz.” manasını ifade ediyor. “Madem o hadsiz mahubat fânidirler, beni

bırakıp gidiyorlar; onlar beni bırakmadan evvel ben onları **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** demekle bırakıyorum. Yalnız sen bâkisin ve senin ibkan ile mevcudat beka bulabildiğini bilip itikad ederim. Öyle ise senin muhabbetinle onlar sevilir. Yoksa alâka-i kalbe lââyık değiller.” demektir.

İşte bu halette kalp, hadsiz mahubâtından vazgeçiyor. Hüsün ve cemalleri üstünde fânîlik damgasını görür, alâka-i kalbi keser. Eğer kesmezse mahubları adedince manevî cerihalar oluyor.

İkinci cümle olan **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** o hadsiz cerihalara hem merhem hem tiryak oluyor.

Yani **يَا بَاقِي** “Madem sen bâkisin, yeter; her şeye bedelsin. Madem sen varsın, her şey var.” Evet, mevcudatta sebep-i muhabbet olan hüsün ve ihsan ve kemal, umumiyetle Bâki-i Hakiki'nin hüsün ve ihsan ve kemalâtının işaretini ve çok perdelerden geçmiş zayıf gölgeleridir; belki cilve-i esma-i hüsnanın gölgelerinin gölgeleridir.